

NSB-burgemeesters nablijven en hun werd door Schmidt en van Geelkerken gezegd dat zij ten spoedigste naam- en adreslijsten moesten laten opstellen van zoons tussen de achttien en vijf-en-twintig jaar uit de gezinnen van welgestelden; daarbij zou men zich aan de hand van de woonbuurten moeten oriënteren. Die lijsten moesten doorgegeven worden aan burgemeester Müller van Rotterdam; Müller zou ze dan aan van Geelkerken doen toekomen en van Geelkerken zou er voor zorgen dat ze bij de *Sicherheitspolizei* terechtkwamen.

Lang niet alle NSB-burgemeesters uit de drie genoemde provincies waren in Leiden aanwezig; met de afwezigen stelde Müller zich telefonisch in verbinding. In Den Haag werden nog op zondagavond enkele ambtenaren van het bevolkingsregister door burgemeester Westra opgeroepen. Zij werkten tot na middernacht om de woningregisters van bepaalde stadswijken gereed te leggen; de namen en geboortedata van allen die een bepaalde woning bewoonden, stonden daarin vermeld. Maandagochtend verschenen ca. vijf-en-twintig NSB'ers, ten dele ambtenaren van andere diensten, ten dele personen die niet bij de overheid werkten – zij begonnen met het opstellen van de lijsten.

Wij hebben er geen volledig overzicht van, in welke steden deze voorbereidende arbeid verricht is, maar onze indruk is dat er hier en daar ook niet-NSB'ers bij ingeschakeld werden. Al die lijsten met in totaal 5 600 namen en adressen¹ werden door Müller met spoed aan van Geelkerken, door van Geelkerken met gelijke spoed aan de *Sicherheitspolizei* doorgegeven. De eerste razzia's vonden op dinsdagochtend 9 februari in de vroegte plaats, maar daarbij bleek al terstond dat de lijsten van twijfelachtige waarde waren; bovendien was een groot deel van de jongeren die men zocht, al naar hun werk vertrokken, althans afwezig. Om er nu toch vijfduizend bijeen te krijgen, breidde men om te beginnen de actie tot andere delen des lands uit en voorts ging men de razzia's een andere vorm geven: er werden gebouwen omsingeld waar men voldoende achttien- tot vijf-en-twintigjarige jongemannen vertrouwde te vinden – in Den Haag de departementen, elders ook grote kantoren, ja zelfs scholen waar men in de hoogste klassen personen van de gezochte leeftijdsgroep hoopte aan te treffen. Hier en daar vonden ook razzia's op straat plaats. De verbinding met het 'plutocratendom' werd bij dat alles geheel uit het oog verloren: de Duitse politie greep eenvoudig wie zij grijpen kon.

Het bericht van die actie verspreidde zich met grote snelheid, werd ook

¹ Het cijfer wordt in een Duits militair rapport vermeld. (LXXXVIII *Armee-Korps*, I c: 'Tätigkeitsbericht für Monat Februar 1943', p. 2, CDI, II.0491)